

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beoskere,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeoskere, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeoskere, 1896.

XXV. évfolyam, 122. szám.

Csütörtök, május 28.

Király és nemzet.

Nagybeoskere, május 28.

A magyar nemzet mindenkor dinasztikus érzelmű volt a királyához és a dinasztiahoz való szeretetében és tiszteletében. Magyarországnak az fájt leginkább, ha ezeket az érzelmeket félreértették vagy félremagyarázták. Minden politikai és nemzetiségi küzdelemben, a pártok tomboló túsáiban Magyarországra nézve csak egyetlen és változatlan szeretet létezik öröklött királyi házához. Az alföldi pór, ha áhitatos imát küld Istenhez a magyar király üdvéért, ugyanazzal a feláldozó érzülettel veszi le kalapját, mint az arisztokrata, aki közvetlen közelében áll Szent István koronája viselőjének. Ur és pór csak egy nemzetit Hymnust ismer: Isten áldd meg a magyart! — és a legelső magyar ember a király.

Ez a speciális magyar hűség és odaadás a magyar királyi család iránt. A magyarság kifejezésre jutott az ezredéves ünnepségek napjaiban. És mindenki, aki látni akarta, láthatta, hogy ez az ünnep a királyi család nélkül nem lett volna gondolható, hogy a korona mintegy megszentelte ezeket az ünnepeket, és hogy az ezredéves ünnepekkel az egész nemzet királyának hódolt és boldog volt, hogy az örömmünet a korona és a dinasztia jelenlétében ühethi meg.

A magyar nemzet dinasztikus érzelme eddig csak a király iránt érzett határtalan szeretetben és királynéja imádságában jutott kifejezésre. A királyi család tagjainak nagy része távol tartotta magát Magyarországtól és nem ismerte sem ezt az országot, sem ezt a népet, mely oly szívesen melegedett a dinasztia fényében. Az uralkodó családnak azon fenséges tagjai, akik nem sajnáltak e néppel megismerkedni, végtelen sokat tudnak elbeszélni Magyarországról határtalan szeretetről és nagybecsüléséről a királyi család tagjai

iránt. A trónörökös özvegye, József főherceg és családja, Istenben boldogult Károly Lajos főherceg, Jenő főherceg, Koburg herceg, akik a magyar nép szívéhez közelebb jöttek, mindnyájan meggyőző népszerűségről, szeretetről és tiszteletéről tudnak beszélni, és megismerték, mennyire a szívéhez nőtt a magyar nemzetnek a dinasztia. Az ezredéves ünnep alkalmával Ferencz József király a legmagasabb családdal vett részt az ünnepségekben. A habsburgi család tagjai közeledtek a magyar nép szívéhez és megszerezték maguknak ennek a büszke nemzetnek a szeretetét és nagybecsülését. A két nagy tényező még nem ismerte egymást jól és idegenül hangzottak a nevek, melyekről a lapokból értesültünk. Most azonban, hogy a fenséges királyi család összes tagjai megtisztelték a nemzetet és a nemzeti ünnepen való megjelenésükkel szerencsételték, általánosan elismerik, hogy a királyhoz hű Magyarországnak végtelen szeretetében és becsülésében bennfoglaltatik az egész dinasztia és hogy mindenkinek, aki a királyi családhoz tartozik, nagy része van e népszerűségben.

A nemzet legforróbb vágya teljesült: a királyi család minden tagja részt vett az ezredéves ünnepen. Nép és uralkodó-család kölcsönösen ismerni, becsülni és szeretni tanulta egymást és a magyar nemzet nagy végtelen szeretetében zár mindenkét, aki szeretett királyának családjához tartozik. Ez a szeretet az uralkodó-család iránt a legélelkebb kifejezésre jutott Károly Lajos főherceg elhunytának hírére. A megkezdett dal rögtön elhallgatott, az imént még túlradó öröm elnémult. Semmi ének, semmi dal nem hangzott többé, az ezredéves ünnep közepette a büszkeség és a nemzeti öröm megnyilatkozásainak közepén minden öröme egyszerre elnémult, mindenki egyszerre elhallgatott, hogy a királyi család együtt egy könyvet sirjon az

oly váratlanul elköltözött főherceg koporsóján. Király és királyi család, a kik Magyarországnak örömeiben és ünnepségeiben részt vettek, most egyszerre egy részvétellel teljes és velük érző Magyarországot látnak oldaluk mellett állni; kioltotta az ország az örömtüzeket, a nemzeti zászlókat bevonta és gyászlobogókkal cserélte fel. Ez a magyar nemzet, ez a Magyarország megérdemli, hogy megismerjék és felkeressék, mert boldognak érzi magát a királyi családhoz való hűségében és szeretetében és vele együtt örül.

Ha pedig bánat és gyász üt tanyát a királyi családban, a nemzet akkor is vele érez, vele busul és gyászol és sir. Vészen életét és erejét áldozza fel, szívesen elvéri a magyar dinasztia iránt táplált szeretetért, melyért ez a büszke, nagy és dicsőséges ország nem kíván cserébe mást mint a szeretet viszonzását a dinasztia részéről.

Az uralkodóház egésze ünnepeit a nemzettel és ez a jelenség eltörölhetetlen nyomot hagyott hátra: a magyar nemzet azt a végtelen nagy szeretetet, melynek eddig a királyon és királynén kívül az uralkodóháznak csak kevés tagja volt a tárgya, immár kiterjesztette a királyi család egészére.

Alaptalan vádak a kiállítás ellen.

(A „Torontai” eredeti tudósítása.)

Budapest, május 28.

Az ezredéves országos kiállításról mestersegesen terjesztik bizonyos oldalról a rossz híreket, hogy elriaszassák vele a közönséget.

Kivált néhány (bécsi) lap, melyek a kiállítás hirdetésébe vetett bizodalomban csalatkoztak, de olyanok is, melyek tendenciával hirdetik, hogy minden a mi magyar, az rossz, mindenféle tücsköt bogarat összeirtak a kiállítási drágaságról.

Eleinte mosolyogva néztük a merész rágalmakat, de ezután szemorván tapasztaltuk, hogy mások is felütnék e tendenciózus hírléleseknek, sőt magyar újságíró is akadt, a ki vállalkozott, arra a herozstrateszi munkára, hogy mert a fé-

nult fényes lakosztályába, hol az ország leg szebb leányai várták uralkodójukat.

Ha Gerbert így módon a leghatalmasabb uralkodó lett, Amarin, aki ugyanabban a városban székelt, a leggazdagabb és legügyesebb kereskedő híreben állt. Az ő dobozában a gazdagság volt. Hajói a tengereken jártak és nagy nyereséggel tértek vissza, elárusító csarnokai zsufolva voltak vásárlókkal, pénztáiraiban hevert minden országból pénz, pinczéiben pedig arany- és ezüst rudak, ékszerak és drágaságok; az életet is tudta élvezni, dús asztalt tartott, nagy számmal voltak barátai és hívei és a szerelem gyönyöröi sem maradtak előtte ismeretlenek.

Igy élt a két testvér pár évig, midőn csömör fogta el őket.

A király nem örvendett többé a nép alázatosságának és Amarin nem érdekelték többé hajóinak kincseket érő rakományai, irigykedett ha látta, mily mohón nyula koldus az alamizsnáért s mily örömben lánogol a szeme, ha az alamizsna nagy.

Buskomorságukban eszükbe jutott harmadik testvérük, aki a dobozok megvásárlása után elvált tőlük s felkeresésére indultak.

A véletlen vezette legfiatalabb testvérük nyomába őket.

Pompás tavaszi reggel volt, midőn ráakadtak A sziklán kinyújtózva feküdt. Azt lehetett hinni, hogy alszik, oly mozdulatlanul feküdt ott. Éneklő madarak röpködtek feje körül, melyre a nap meleg sugarait tüzte. Leginkább meglepte őket az, hogy Cyrille mint egykor, most is rongyokba volt öltözve. A sarlatán tehát éppen őt csalta vo sa meg, értéktelen dobozt adván neki? Ezt a nyomort látva, ismét büszkének lettek a hatalomra és gazdagság örömeire, amelyeket utóbb már oly kevésre becsültek és fokozódó

A „TORONTAI” TÁRTOZÁI.

Három doboz.

— Camille Mendés regéje. —

Valamikor régen a tengerpart egyik vidékén élt három fitestvér, kiknek nyomora a követ is megindította volna, az emberek azonban részvétlenül haladtak el mellettük. Gerbert bár alig volt hét éves, a fitestvérek legidősbike, kövekkel teli földet művelt, s gazdája szörnyen fosvány volt, ki neki sovány táplálékot s még sovánnyabb hért adott. A második fitestvér neve Amarin volt; ez egy halász szolgálatában állt s még rosszabbul folytak dolgai, mint bátyjának; a harmadik testvér, Cyrille a mezőket és erdőket bújta és gyakorlott madarász volt. Azonban őt sem táplálta e foglalkozás kellőleg, mert Cyrille mester volt ugyan a csizak és pintyökék fogásában, de lágy szíve volt és ha az erdő dalnokait a hálóban aggályosan vergődni látta, szabadon bocsátotta őket.

A három testvér nyomorát még érezhetőbbé tette az a körülmény, hogy ahhoz nem voltak szokva. A szegények királyfiak voltak, kiknek szüleit a győzelmes ellenség megölte. Koldusmezben menekült a három testvér az országból és a koldusmez állandó öltözetük maradt. Midőn estenkint együtt voltak, gyakran eszükbe jutott gyermekkoruk, melyet palotájukban bőségben töltöttek, ilyenekért keserűen siratták gonosz sorsukat.

Egy napon a vásáron ezermester utott tanyát. A fején mindenféle aranyhímzésű titkos jelekkel tarkázott magas vörös sipka volt, a vállán egymásra nyelvelő sárkány és másféle szörnyetegekkel ékített biborvörös köpeny volt s há-

rom, takaros kis kulcsokkal elzárt fekete dobozt kínált eladára, mondván, hogy azok gazdaggá, hatalmasra és boldoggá teszik birtokosukat.

— Azt hiszitek, döngött rikácsoló hangon a bámészkodó tömeghez, hogy ezeket a csodátevő drágaságokat drága pénzért adom? Csalódtok. Potom árat szabtam nekik. A kinek nincs aranya vagy ezüstje vagy rézpénze, annak sem kell kétségbeesni. Ellenértékül elfogadok mindent. Ide hát, uraságok, ki veszi meg a szerencsét?

A tavasz parasztaok hagyták beszélni a komédiást, kacagtak ezédelgése fölött és lassacskán hozamentek. Gerbert, Amarin és Cyrille is mulattak rajta és szintén távozni akartak. Azonban Cyrille a szabad természetben való köborlásai közben álmódoróvá lett és így szólt.

— Ki tudja? Jobb egyszer csalódnai, mint sohasem hinni. Ajánlanám a dobozok megvásárlását.

A testvérek beleegyeztek. Gerbert az egyik dobozért egy füzér hagymát adott, Amarin a másikat egy hattyú fizetéséért, Cyrille pedig a harmadikért egy pintyökét adott.

Pár hónappal az eset után a világot kelet-től nyugotig, északról délig egy királynak dicsősége töltötte el, ki nagy népeket tett adófizetőivé, győzelmes csatákat vívott és aki előtt Európa leghatalmasabb urai és Ázsiának szultánjai is reszkettek. Ez Gerbert volt, aki dobozban hatalmat és dicsőséget talált. Es bárhol jelent is meg, az emberek örömmel emelték föl fejüket, ha mosolyogni kegyeskedett, és aggályosan hajtották le fejüket, ha homlokát felhő borította.

Este ünnepélyeket tartottak, melyeken királyfiak szolgálták őt ki, kik versenyeztek ezért a szerencséért. Az ünnepély végével visszavo-

adag pájslit nem kapta oly olcsón a kiállítás területén, mint rendes városi lebuájában, gyilkos cikkekkel ront neki a kiállításnak és minden ezzel összefüggő sikernek.

Ez szomorú, de így van.

A rövidlátók és tapasztalatlanokkal hiába áll porbe az ember. A kik még sohasé láttak kiállítását, azok panaszkodnak legjobban a drágaság ellen. Pedig sem a 85-iki, sem semmiféle külföldi vagy csak vidéki kiállítás sem volt, melyeken az árak aránylag mérsékeltettek lettek volna, mint a mostani kiállítás.

Igaz, van egy drágább étlappal bíró francia vendéglő is, de ezt czélatosan létesítette az igazgatóság, mert számolnia kellett azzal a közönséggel, mely a városban is a legdrágább vendéglőket látogatja s melyet nem lehet a közönséges korcsmákba kényszeríteni. E miatt legkevésbé van jussa azoknak panaszkodni, a kik olcsón akarnak étkezni, mert ezek számára van elég hely és választék a kiállítás területén. Igazán érdekes dolog, hogy ebben a tekintetben a szegény emberek kelnek védelmére a gazdagoknak.

(Zárjel között érdemes felemlíteni, hogy a bécsi színházi kiállításon volt a Noé- és Patard-féle francia vendéglő, melynek árai négyszer akkorák voltak, mint a mi francia vendéglőnké. Es igen sok szegény ember, a ki Budapestről Bécsbe utazott, hazajövet dicsekedve említette, hogy ő is evett a Noé és Patard konyhájában! Sőt a legtöbb szegénynek tartották volna, ha ezzel a nagy cselekedettel nem dicsekedtek volna.)

De nyilatkozatokkal a dolgot tisztázni nem lehet. Lássuk a tényeket.

Először is azzal vádolják a kiállítás igazgatóságát, hogy lehetlenné tette, vagy legalább is megnehezítette a kiállítási vendéglők helyzetét a magas fogyasztási adók és az u. n. székberálattal.

Erre nézve a következőket közölhetjük:

A kiállítási igazgatóság a vendéglősökkel, a kik semmiféle bért nem fizetnek, de vendéglőjüket maguk, illetőleg az általuk képviselt sörgyárak tartoznak felépíteni, a jog engedélyezése előtt értekezletet tartott, melyen megállapította a szerződési feltételeket, melyek a székberálattól és az italok után a fogyasztási adóból állanak. Ez értekezleten résztvettek a vendéglősök ipartársulatának bizalmi férfai is, vagyis olyanok, a kiknek a kiállítás területén nincs üzletük. Ez k feltétlen hozzájárulásával állapította meg az igazgatóság a székberálattal a nyilvános árjelzést, mert kiváló súlyt helyezett arra, hogy megbízható, ismert s önként vállalkozó emberekkel legyen dolga, a kik jó eleve minden önként elvállalható kötelezettségük felől tájékozva legyenek s netáni kifogások vagy nehézmények esetén idejekorán visszaléphessenek. De hogy nem volt a fogyasztási illeték ellen sem érdemleges kifogás, az kitűnik a következő, akkor előterjesztett számításból is.

Például: egy hektoliter sör előállítási ára 12 frt; egyenes adók 9 frt 60 krt, szállítási s

öntudattal léptek testvérük elé. Nem aludt, csak félig lezárt szemekkel elragadtatva nézte az eget. Látták hogy boldog, boldogabb az ő rongyaiban, mint ők voltak bitoraikban.

Alattomos sajnálkozással léptek Cyrille öcsük elé.

— Kedves öcsém, mily rossz viszonyok közt talállak téged? — szólt Gerbert.

— Segíteni akarunk rajtad, — tette hozzá Amarin.

— A sarlatán tehát megcsalt?

— A doboz üres volt?

Minden mozdulat nélkül, tekintetét le sem yéve az égboltozatról, válaszolt Cyrille:

— Oh, testvéreim, ne gondoljatok rosszat arról az emberről, a ki nekem kincseket érő dobozt adott egy szegényes pintyökéért. Neki köszönhetem a legnagyobb boldogságot.

— Mit találtál benne? — kérdezte Gerbert kíváncsisággal.

— A képletet. Ez hatalmasabb tesz engem minden királynál, gazdagabb minden kereskedőnél. Képelemmel uralkodom királyságok és országok fölött, felülemelkedem minden földi szenvedésen, elfeledem, a mi nyomaszt és birodalmat alkotok magamnak, melyben én vagyok az uralkodó és a nép, az ur és rabszolgá. A költői lelkesedés fölér koronátok arányaival, rak-táraitok kincseivel. Menjetelek haza testvéreim, s engem hagyjatok itt álmodozni az ég és a föld között, fejemmel a kemény kővön, lábaimmal a tenger fodraiban, jobbról és balról tollas alatt-valóim öröködnék fölöttem, menjetelek és ne zavartok birodalmam szent nyugalomát. Itt az örök béke bonol.

A király és a gazdag kereskedő visszavonult és irigyelte a költőt.

egyéb költségek 40 krt, kiállítási fogyasztási illeték 4 frtot tesz, egy hektoliter sör tehát a vendéglősnek 26 frtba kerül. Ellenben egy hektoliter sör ad minimális számítás szerint 320 pohár sört, melynek jövedelme 13 krajzával 41 frt 60 krt tesz. Ha pedig figyelembe vesszük, hogy már a mostani kiállítási idény alatt is volt nap, melyen egy vendéglős 40-50 hordó sört kimérhetett, a kiállítási fogyasztási illeték távolról sem tekinthető terhésnek.

Igy vagyunk a többi illetékekkel is. Minden vendéglős fizet minden szék után naponként egy krajczárt. A legnagyobb vendéglőterület 1000, a legkisebb 200 székkel van felvéve; ez az adó tehát a kiállítás egész tartama alatt kitesz: a kis vendéglőknél 360 frtot, a legnagyobbknál 1800 frtot (teljes hat hónapra). A legtöbb prágai orsz. kiállításon a vendéglősök ötször ekkora pauszális bérösszeget fizettek.

Az italok után kivett fogyasztási illetékek a következők: Asztali bor hektoliterenkint 5 frt; palackbor után literenkint 10 kr; de szüiterenkint tehát a fogyasztási illeték az asztali bornál fél, a jobb bornál egy krajczárt tesz ki. A nagy üveg pezsgő után az adó 20 kr, tehát poharankint 4 kr., likőr, cognac stb. után az adó literenkint 50 kr, tehát poharankint 1 1/4 kr. A szódavíz után üvegkint 2 krajczár, ásványvíz után fél literenkint 3 kr.

A külföldi borok és italok természetesen sokkal jobban meg vannak adózva (bor 60 kr., pezsgő 1 frt stb.). Végre a sör, mint már említve volt, hektoliterenkint 4 frtot fizet (a nürnbergi kiállításon 12 márka volt ez az adó hektoliterenkint).

Mindezek az adók különben sokkal mérsékeltetebbek, mint az ujabkori nagyobb kiállítások alkalmával kivett fogyasztási adók s leg-távolabbról sem képezhetik és nem is képezik elégedetlenség tárgyát, és ezért az igazgatóság e szerződésileg megállapított kötelezettségeken tagítani nem akar és nem fog. Az 1885-iki kiállítás is — nagyon csekély eltéréssel — a mostani fogyasztási adók voltak érvényben.

Es hogy áll a dolog a vendéglőbeli árakkal? A kiállítás területén használatban lévő étlapok árának összeállítása a következő:

Ételek ára	Csardák				Vendéglők				
	Debrezeni	Balaton	Karikás	Szegedi	Dreher, Komner	Részv.-sörf., Lippert	Kir.-sörf., Petanovits	Polg.-sörf., Sturm	Drechsler
Leves:									
Fehér leves	10	10	8	10	10	10	10	10	10
Külön leves	20	15	15	15	20	20	20	20	15
Főzelék hussal	35	30	30	30	30	30	30	30	30
Husételek:									
Marhalus mártással	35	35	35	35	40	40	40	40	40
Gulyás vagy pörkölt	35	40	40	35	—	—	35	—	35
Sültek:									
Sült v. rántott csirke	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Borjavesés v. czomb	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Sertéskaraj	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Rostélyos	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Angol rostbeaf	60	70	70	70	70	70	90	—	70
Tészta:									
Főtt tészta	30	25	30	25	30	30	30	30	30
Sült tészta (torta)	35	40	40	35	30	30	40	30	35
Egy pohár sör	14	13	13	14	14	14	14	14	14

A sörköstőlban egy pohár sör 12 krajczár és egy adag szalámi 20 krajczár.

Az étlapokon kitett árakat minden vendéglős tartozik szigoruan betartani, s azt a pinczért, a ki az étlapokon kitett árakat nem respektálja, vagy csalási kísérletet követ el, az igazgatóság megokolt fejjelentés esetén kitiltja a kiállítás területéről.

Ime ez az a nagy drágaság, melylyel közönségünket elriogatják a kiállítástól.

Pedig a ki érti a dolgot és a kiállításunkat látta, az a legtárgyilagossabb itélettel kénytelen elismerni, hogy ily nagyszabású, szép, minden tekintetben sikerült és tökéletes országos kiállítás még nem volt a kontinensen.

Ne is legyen intelligens ember az országban, aki ezt az ezredéves kiállítást ne nézné meg. Már is országos mozgalom indult meg, hogy a magyar társadalom minden rétegébe behatoljon az a tudat, hogy ez a kiállítás méltatása ezredéves történetünk dicsőséges eseményeinek és biztatás, buzdítás a reményteljes jövőre nézve.

A mit a magyar ember itt együtt láthat hazánk kulturális és gazdasági életének jellem-

zésére, az felemelőleg hat mindenkire. A kiállítás hatása tehát ép úgy, mint az ezerév többi nagy ünnepeinek hatása nem egy pillanatra van számítva, át kell éreznünk ezt a buzdítást és lelkesítést s nemzedékről nemzedékre erőt meritenünk a jövő munkásságra abból, a mit itt szemlélni és tapasztalni fogunk.

Gelléri Mór.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 29. Megyei rendkívüli közgyűlés.

Janius 2. Szávits Zsarkó hangversenye.

Junius 29. Tiszai-regatta szövetség versenye.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hír.** Lobmayer István főügyész néhány napi tartózkodásra Nagybecskerekre érkezett.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király dr. Selymessy Sándor zólyomi járásbírói albirót a nagybecskereki törvényszékhez bíróvá, dr. Kovács Károly szegedi ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a nagybecskereki járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki, megengedte továbbá Bánffy József perlaszi járásbírói albirónak a sátorajja ujhelyi járásbíróshoz saját kérelmére és eddigi minőségében történt áthelyezését. Az igazságügyminiszter Tóth Mihály pancsovai törvényszéki albirót a perlaszi járásbíróshoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

— **A vörös-kereszt egyet országos közgyűlése.** A magyar szent korona országainak vörös-kereszt egyete országos közgyűlést folyó évi június hó 7-én, vasárnap déli 12 órakor fogja a magyar tudományos akadémia dísztermében (Akadémia-uteza 2. sz.) megtartani. A közgyűlést megelőzőleg délelőtt 1/2, 12 órakor értekezlet és nyomban a közgyűlés után központi választmányi ülés tartatik meg.

Az előértekezlet napirendje.

Kijelölések a központi választmányban megüresedett helyek, továbbá a számvizsgálók helyeinek betöltésére nézve.

Az országos közgyűlés napirendje.

1. Kegyeletes megemlékezés Ö császári és királyi Fensége Károly Lajos főherczeg védnök helyettes ur gyászosa elhunytá fölött.

2. Határozathozatal az évi jelentés fölött.

3. A számadások és vagyonkimutatás megvizsgálása és a fölmentés fölötti határozat.

4. Határozathozatal a Főth és főthvidéki főkegyelet által tett indítvány iránt az egyesületet ismertető népszerű füzetek kiadása tárgyában.

5. A főkegyelet által a központba beozorgatandó bínyad meghatározása.

6. A központi választmány javaslatainak megvitatása és határozathozatal.

7. A központi választmányból kilépő tagok helyett új választás.

8. Hat számvizsgáló megválasztása.

A központi választmány ülésének napirendje.

1. Elnök, alelnök, főgondnok, főjegyző és egy jegyző megválasztása.

2. Husz tag választása az igazgató-választmányba.

3. Az igazgató-választmányba a horvát-szlavonországi egyet által kiküldött két tag bejelentése.

4. Meghívót gróf Csekonics Endre v. b. t. mint elnök irta alá.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szávits Rakilla szerb-csanádi gör. kel. lelkész özvegye részére 30 frt államsegélyt engedélyezett.

— **Millennium a megyében.** Csontán ezen határvidéki szerb községben a szerb anyanyelvű gyermekek az iskolaünnep alkalmával a legtisztább kiejtéssel szavalták a kizárólag magyar verseket. Ezen haladásnak főtényezői és eredményező Andrejevics Jesta és Pecsenovics Milán tanítók, a kik szerb létükre az iskolás gyermekeket magyar hazaszeretetre serkentik.

— **Guttman mint katona.** A Hiller cég szerencsétlenül járt könyvelője, Guttman Lipót, tegnap délután másodszer is kiszökött a kórházból. A földszinti szobák egyikében volt elhelyezve, a hol kitörte az ablakot és meztelán, alsó ruhában végig rohant a Begaparti szőlőkön a folyó mellett. A szökést nyomban észrevették és két ápolót küldtek utána, de Guttman úgy rohant, mint a nyul; lehetetlenség volt utólnni. A Daun-féle tégláégető telep kis fahídján átszaladt, még a hidon leszedte magáról a hosszú inget, a mely zavarta a szaladásban és a vállára hajlítva azt, neki vágott a városnak. Amerika legnépesebb utcáin vezetett az utja egészen a Rudolf-kaszárnyáig, a hova berohant és kiabálni kezdett, hogy ő katona akar lenni, vegyék be őt katonának. Időközben megérkeztek az ápolók a kórházgondnokkal, a ki telefonozott a rendőrségre segítségért. A szegény Guttmant azután visszavitték a kórházba, hol most kétszeres felügyelet alatt áll.

— **Hymen.** Györgyházán a napokban vezette oltárhoz Lauritz Jakab kereskedelmi hivatalnok Birg Konrad nagybirtokos bájos leányát, Antóniát.

— **Padéi millennium.** Midőn a magyar-padéi népiskola növendékéi a millenniumi ünnepélyt tartották, az ottani közbirtokosság száz forintot adott át a község előjárásának azon célból, hogy ezen összeg mindkét Pádé legszegényebb lakosa közt nemzetiség s valláskülömbőség nélkül a millennium emlékére kiosztassék. — Ezen összeg pünkösöd napján a községi előjáróság a közbirtokosság megbízottja jelenlétében 30 szegény közt ki is osztott. — Megható volt látni, midőn a többnyire vak, sánta tehetetlen szegények az átadott összeget kezökbe vették. Örömkönyeket ejtve mondtak hálát az adományért. — Szép volt az iskolai ünnepély, emlékezetes marad ifjak s nagyok közt, de aligha akadt köztük olyan, ki oly buzgón hálát adott volna a mindenhatóknak hazánk ezredéves fennállásáért, mint a 30 ügyefogyott szegény.

— **A veloczipész.** Jóképű parasztemberek messzi földről rándulnak fel Budapestre, hogy az ezredéves kiállítás megnézzék. Az apjukom, az már járt Szegeden is, meg Makón is, tehát világlátott ember, az anyjuk azonban most van először a városban. Nem is győzi eléggé csodálni a házakat, a melyek szerinte olyan házikók, a melyek egy-másnak a tetőjére vannak építve. Végre elhalad mellette egy bicikliző gentleman. Az asszonyban elhűl a vér, részint a csodálkozástól, részint pedig az ijedelemről. Mikor már látja, hogy az istenadta őt el nem gázolta, nyugodtabban lélekzik és odaszól a férjének:

— Apjukom, hát ez meg mi az Isten csodája?

Az apjuk pedig megtöri a bajuszát és egykedvűen felel:

— Ez veloczipész.

— **Gyertyámos a tanítóknak.** Gyertyámos község képviselőtestülete Russ János bíró indítványára elhatározta, hogy a községi tanítókat a millenniumi kiállítás megtekintésére a szabályszerű utiköltségen kívül még 20—20 frt tiszteletdíjban részesíti, a miért is a tanítói kar egy a bírónak, mint a képviselőtestület összes tagjainak köszönetet mondott.

— **A szurok.** A diáknyelvnek egyik ismert kifejezése ez, hogy „szurok“. Nagy ennek a jelentősége, de nem az a fekete ragadás valami értetődik alatta, melylyel lábtü-művészeink szokták a fonalat meghuzogatni, hanem midőn elkövetkezett a vizsgálatok időszaka, ezt nevezik diáknyelven — szuroknak. Nehéz napok ezek, az álmatlanság éjszakái. Deklinálás, konjugálás, Linne és Pythagoras tantételei mind czudarul összerakulnak e napokon. A kialvó lámpa mellett alszik el a diák s hajnali pirral már felébred, s még a lusta is neki fanyalodik ilyenkor a tudományok fránya könyveinek, mert elkövetkezett az évszázó vizsgálatoknak, a szuroknak a napja. Hát még, aki érettségire készül? Fele sem tréfa ennek, mert a bizonyítvány utat nyit nemcsak a katedrához, hanem még a pirulós, szöszös pöszi rózsasarczu Rózsika kezéhez is.

— **Leányrablás.** A leányrablás a hun ősek és a sabin nőket rabló rómaiak eltűnésével dívatját multa ugyan, de azért találkozik még itt ott egy vállalkozó legény, akiből még nem vezetett ki egészen az ősek virtusa. Bécs-Bodrog megyében, Osztopáron történt a minap ilyen leányrablás. Bocskor Gyula szerette a tüzes szemű Katany Sztanát, de ez húzódott tőle. Bocskor Gyula mégsem akart lemondani. Maga mellé vette fivéréit Dávidot és Milost, és kocsiján az országutra hajtatott. Tudta, hogy leány a szomszéd faluba törekszik. Amint a leány jött, Bocskor Gyula leugrott a kocsijáról, megragadta a leányt és mint valami csomagot, a kocsi

hajította. A két fivér ekkor a koci fenekére nyomták és elrobogtak. A leány valahogy kileste a perczet, mikor nem vigyáztak rá és leugrott a kocsirol. A menekülő Stanát arra járó magyar emberek vették oltalmukba.

— **Délvidéki tanulók a kiállításon.** Torontálmegyéből, a volt katonai határvidék területéről június hó 15 én 1277 iskolásgyermek utazik fel Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfe ügyelő vezetése alatt a kiállítás megtekintésére. A kis diákok csupa szerb, német és román ajkúak. Külön vonaton utaznak Budapestre, hol a kiállítás igazgatósága szállásolja el őket és gondoskodik ellátásukról; vezetőket, kalauzokat és felvigyázókat is adnak melléjük. A kis diákokat már most tanítják néhány magyar dalra és a fővárost a magyar Hymnus eléneklésével fogják üdvözölni.

— **Milko, Erdélyi és Heitzmann.** A nevezett építési cég arról értesíti szerkesztőségünket, hogy nagy-becskereki fiókirodáját szegedi fiókirodájával egyesítette. Levelek ezentúl „Építési vállalat“ czim alatt Szegedre intézendők.

— **A bicikliző és a tudomány.** A kir. m. természetudományi társulat élettani szakosztályában tegnap ülés volt, a melyen Schilberszky Károly tanár tartott előadást ily czimén: „A kerékpár a tudomány szolgálatában.“ Előadásában fejtegette a kerékpározás hasznos hatását a testi szervezetre és rátért azokra a körülményekre, melyek nálunk a kerékpár terjedését korlátozzák. Végül megemlíti, hogy az ország számos vidékének tudományos kutatása közben kiváló szolgálatokat tehet a kerékpár a szakembereknek. Érdekes tény gyanánt említi továbbá előadó, hogy minél inkább utazunk Európában keletnek, annál inkább fogy a kerékpárosok száma.

Legujabb hírek.

Az antiszemita bécsi községtanács.

Bécs, május 27. A városi tanácsosi állások betöltésére nézve az antiszemita és liberális községtanácsosok között a kompromisszum meghiusult. Az antiszemita községtanácsosok ma délelőtt elhatározták, hogy elvből nem tűrik zsidó emberek kijelölését; erre aztán a liberálisok azt határozták el, hogy egyáltalában senkit sem jelölnek a városi tanácsosi állásokra és hogy a zsidó Stiasznij jelöltségét is visszavonják. Így tehát Bécs város összes közigazgatása Lueger hiveinek kezébe megy.

Tűz a park-klubban.

Budapest, május 27. A városligeti park-klub egyik földszinti termében ma délelőtt még eddig ki nem derített módon tűz támadt, a mely az egész fényes mulatóhelyet komoly veszedelemmel fenyegette. A kivonult tűzoltóság kemény munka árán tudta csak eloltani a tüzet, a mely így is nagy kárt okozott, mert a terem berendezését tönkretette.

Ugronék akciója.

Budapest, május 27. Ugron Gábor és pártja a Pol. Ert. szerint elhatározták, hogy mivel a vidéken nem igen ismerik a pártoknak egymáshoz való viszonyát, legközelebb megkezdik a vidéken a vasárnapi gyűlések sorát. Vasárnaponként az ország több helyén fognak gyűlést tartani és ott hirdetni a függetlenségi és 48-as párt programját.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése május 28-án.)

Budapest, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadta.

Azonkívül elintéztettek a napirend következő tárgyai:

Az 1892. évi XXI. t-cz. alapján küldött országos ellenőrző bizottság jelentése, az országgyűlés mindkét házához. A közlekedésügyi bizottság jelentése „a viljevo—kapelna—noskovcei keskenyvága-

nyu helyiérdekű gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről“, „a szegzárd—bátaszéki helyiérdekű vasut engedélyezéséről“, „a komárom—dunaszerdahelyi helyiérdekű gőzmozdonyu vasut engedélyezése tárgyában“, „a nagyhalmagy—brádi gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről“ szóló kereskedelemügyi miniszteri jelentés tárgyában. A pénzügyi bizottság jelentése „a 770 foknál kisebb sűrűséggel bíró ásványolajnak adómentes beszerzése tárgyában“ szóló törvényjavaslat iránt. Ugyanannak jelentése „a fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó új palota építési költségeinek fedezéséről“ és „a Budapest székesfőváros által felveendő kölcsönök bélyeg- és adómentességéről“ szóló törvényjavaslat tárgyában.

A képviselőház holnapi ülésén veszi tárgyalás alá a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot és Apponyi gróf ismert indítványát.

A király részvéte.

Budapest, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő felsége a király Bécsből báró Kuhn tábornagy gyászoló fiahoz Strassoldoba a következő táviratot küldte:

Öszinte szomorúsággal értesültünk atyjuk haláláról, kiben én és hadseregem a háboruban és békében kiváló tábornokot veszítjük. Az elhunyt tábornagy neve elválaszthatlan marad ama fegyvertényektől, melyek Tirolnak az 1866. évben történt megvédelmezésében sarkaltak. Mindnyájuknak szívből jött részvéteimet fejezem ki. — Ferencz József.

Jegyzőválasztás.

Perlasz, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A ma megjelent választás alkalmával az eddigi helyettes jegyző, Vuchetich Arpád közfelkeltással Perlasz község jegyzőjévé választott.

A szerb válság.

Budapest, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: Novakovits minisztereinek beadta lemondását. Elhatározásának oka az alkotmány-revizio meghiusulta. Sándor király hír szerint elfogadta a lemondást és Szimicset fogja megbízni egy új kabinet alakításá al.

A szegedi millennium.

Szeged, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Szeged város által rendező millenniumi ünnepélyekre Bánffy báró miniszterelnök és Daniel Ernő kereskedelmi miniszter is lejönnek.

A kolera.

Budapest, május 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Kairóból telegrafálják, Egyiptomban tegnap körülbelül 200 koleraeset fordult elő.

Hirdetések.

Holnap 1896. május hó 29-én
a vasuti vendéglőben

HALÁSZLÉ.

— Legjobb minőségű halakból. —

Rác Pál zenekara mellett.

Kezdeté 8 órakor.

Számos látogatásért esedez

kiváló tisztelettel

BORSODY,
vendéglős.

3270. sz. kig. 1896.

Pályázat.

Elhalálozás folytán megüresedett körszülésznei állásra Rudna székhelylyel pályázatot hirdetek.

A körszülésznevő javadalmazása Rudna község részéről 49 frt 43 kr, Maczedonia község részéről 40 frt 57 kr, összesen 90 frt.

Továbbá minden egyes szülés után segélynyújtásért 1 frt; a beigazolt szegényeket azonban köteles leendő díjtalanul segélyben részesíteni.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy ezen állás elnyerése iránt az 1876. évi XIV. t. cz. §-ában előirt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi június hó 20 ig küldjék be, mert az elkészen beadott folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A magyar, szerb és román nyelv bírása megkívántatik.

Módoson 1896. évi május hó 19-én

Dr. Gyertyánfy,
főszolgabíró.

508-2.2

4664. szám. I. 1896.

498-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásába kebeleztet Török-Becse, az azzal egybeépült Aracs s a mintegy 7 kilométerre fekvő Kumán községekből álló T.-Becse székhelylyel s 400 frt évi fizetéssel egybekötött körállatorvosi állásra ezennel pályázatot kirdetek.

A megválasztandó körállatorvos az 1888. évi VII. t. cz. s az annak végrehajtása tárgyában kiadott kormányrendelet, nemkülömben a törvényhatósági szabályrendeletben tüzetesen körvonalazott teendőknél kívül s az ugyanott megállapított díjak élvezete mellett T.-Becse s Aracs községekben a husvizsgálatot is tartozik teljesíteni.

Ezeknek előre bocsajtása után s megemlítésével annak, hogy T.-Becse s Aracs községeknek 7000-7000 s Kumán községnek 5000 lelket számláló lakosága van, s hogy T.-Becsen három uradalmi gazdaság van, felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1888. évi VII. t. cz. 117. illetve 118. §-ának rendelkezéséhez képest kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi július hó 1-éig hozzám benyujtsák, megjegyezvén, hogy azon állatorvosok, kik a fentebb hivatkozott t. cz. végrehajtása iránt kiadott utasítás 303. §-ában jelzett minősítést képesek igazolni, a kijelölésnél előnyben fognak részesítettetni.

T.-Becsen, 1896. évi május hó 19-én.

Gr. Bethlen
főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Karlova község határában gyakorlandó vadászati jog folyó évi június hó 10-ik napján d. e. 10 órakor a község házánál tartandó árverésen hat egymásután következő évre az 1883. évi XX. t. cz. szem előtt tartásával haszonbérbe adadni fog.

A feltételek a község jegyzői irodában betekintheők.

Kikiáltási ár 41 frt 50 kr.

Karlova község előjárósága.

492-3.2

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a Tomaseváci-uton volt

fémöntödémet és gépjavitóműhelyemet

helyszüke miatt az Aradáczy-ut 5. számú házába helyeztem át.

Midőn az eddig belém helyezett bizalmat továbbra is kérem, biztosítom a t. közönséget, hogy ugy mind eddig, jövőre is csak jó és szolid munkával fogok szolgálni

Kiváló tisztelettel

Hie Matyas.

455-3.3

Ikt. 2152. 1896. tk.

Hirdetmény.

A billédi kir. járásbírósa mint telek könyvi hatóság részéről közzététeik: miszerint a torontáli helyi érdekű vasutak Párdány-zsombolyai vonala számára az alább megnevezett határokon kisajátított területről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Öregfalu községre nézve 1896. évi június hó 23-án reggel 9 óra: az Öregfalu állomáson; Torontál Ujvár községre nézve 1896. évi június hó 23-án reggel 9 óra: az Öregfalu állomáson; Horvát-Csene községre nézve 1896. évi június hó 23-án reggel 9 óra: az Öregfalu állomáson; Szerb-Csene községre nézve 1896. évi június hó 23-án reggel 9 óra: az Öregfalu állomáson

Az érdekelték felhivatnak, miszerint metalani észrevételeiket a fennebbi határ-

napon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgáltatások s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a Párdány-zsombolyai vasutvonal számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak: ezeket 1896. évi június hó 21-ig bezárólag ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, mirthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt Billédén 1896. évi május hó 15-én.

A kir. járásbírósa mint tkvi. hatóság.

Dr. Vicsok s. k.

kir. aljbíró.

511-3.1

1081. szám. 1896.

509-3.3

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előjárósága részéről ezennel közzététeik, hogy a község tulajdonát képező, Szeferkin község határában gyakorlandó vadászati jog 1896. évi június hó 16-tól 1902. évi június hó 16-ig terjedő 6 évre, árverés útján bérbe adadni fog, melyre árverési határnapul 1896. évi június hó 15-ének d. e. 9. óra tüzetik ki a község ház üléstermében.

Az árverési feltételek az árverés napjáig Szeferkin község előjáróságánál betekintheők.

Kelt Szeferkinen 1896. évi május hó 20-án.

Az előjáróság.

Kőbányai Királysör főraktára HIRTENSTEIN M. Nagybecskerek.

Van szerencsém a m. t. közönségnek tudtára adni, hogy az általánosan kitünőnek elismert

KŐBÁNYAI KIRÁLYSÖR FŐRAKTÁRÁT

Nagybecskerek város és vidéke részére átvettem.

A külön e célra épített sörpincze által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy mindenkor bármelyik sörből kitünő friss itallal szolgálhatok, amiről a m. t. fogyasztó közönség egy próbarendeléssel leginkább meggyőződhetik.

Megrendelések hordósörre vagy legalább 50 palackra irodámban (Vukov-féle ház, a „Korona“ mellett, Telefon 76. sz.) vagy a pinczében (Temesvári-utca, Telefon 103. sz.) elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek, — míg a kisebb mennyiségbeni palackok eladása az ujonnan berendezett sörcsarnokban (Fötér, Bauer-féle ház) jutányos áron eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

HIRTENSTEIN M.

40-52.33

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták községekben, családokban, társaságokban és meghívásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Richter-féle Horgony-Pain-Expeller névvel nem titkos szer, hanem igazi kapszeri házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utárat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

40-323.18